

Nr 135.

Av herr **Jonsson** i Skedsbygd **m. fl.**, *angående vissa ändringar i grunderna för inkomst- och förmögenhetsbeskattningen m. m.*

I de direktiv, som lågo till grund för den år 1949 tillsatta skatteutredningen (1949 års skatteutredning), anförde dåvarande finansminister Wigfors bland annat: Önskemålet att komma fram till en lättnad i den nuvarande skattebelastningen är lika självklart som nödvändigheten att väga detta önskemål mot vikten av de behov, som föranleda att skatterna uttagas. I det utskottsuttalande, som låg till grund för den av finansministern vidtagna åtgärden att förordna en allmän översyn över skattetrycket, yttrade bevillningsutskottet bland annat, att då det praktiska syftet med utredningen uppenbarligen vore att undersöka möjligheterna till ett lägre samlat skattetryck och hur en rimlig fördelning av detta skattetryck skulle ha så litet ogynnsamma verkningar på produktionen, syntes det totala omfånget av skatteintäkterna och därmed statsutgifterna inte kunna lämnas åsido.

I ett till finansdepartementet avgivet yttrande har även utredningen på ett tidigt stadium uttalat, att därest det skall vara möjligt att genomföra en avsedd skattesänkning, måste en återhållsamhet iakttagas när det gäller statens utgifter. Utredningen har även konstaterat att det höga skattetrycket i viss mån åstadkommit ovillighet att åtaga sig ökat arbete och därmed bereda sig större inkomst. I detta fall har den höga marginalskatten spelat en icke underordnad roll i det allmänna skattetänkandet.

Utredningen har efter ingående undersökningar av hithörande och med skattefrågan sammanhängande övriga problem funnit att en sänkning av de nu utgående direkta skatterna vore önskvärd. Utredningen har även konstaterat att en sådan sänkning vore möjlig att genomföra, utan att statens finansiella ställning rubbades eller försvårades.

Beträffande de motiv som legat till grund för skatteutredningens förslag hänvisas till det av kommittén den 30 november 1951 avgivna betänkandet.

Utredningen föreslår häri dels en höjning av de statliga ortsavdragen med 1 000 kronor, dels införande av en särskild proportionell skatt för äkta makar upp till en inkomst upp till cirka 12 000 kronor, dels en sänkning av progressiviteten för högre inkomster, varigenom en skattelättnad skulle

inträda för samtliga inkomsttagare. Skalans utformning har dessutom medgivit att i densamma till huvudsaklig del inrymmas de nu utgående s. k. förvärvsavdragen för äkta makar, som båda äro sysselsatta i förvärvsarbete. Endast ett mindre sådant avdrag utgörande ett belopp av 300 kronor har bibehållits och avsetts att komma i åtnjutande av alla äkta makar som förvärva egen penninginkomst. Makar, som arbeta i mannens yrke, skola enligt utredningsmajoritetens förslag icke erhålla sådant avdrag.

De sakkunniga ha, såsom förut nämnts, föreslagit att ett särskilt avdrag utgörande 300 kronor utöver ortsavdraget skall utgå i de fall, då båda makarna genom förvärvsarbete åtnjuta egen inkomst. Däremot skall sådant avdrag icke utgå, då makar i egen rörelse eller jordbruk gemensamt bidragit till inkomstens förvärvande.

Utredningen har sålunda icke i princip accepterat tanken på att åstadkomma jämlikhet mellan gifta kvinnor, som ha en egen av mannens verksamhet oberoende inkomst, och sådana, som deltaga i mannens förvärvsarbete. En principiell orättvisa kvarstår därför i den skattemässiga behandlingen av olika kategorier gifta kvinnors arbetsinsats. Någon anledning att i skattehänseende behandla gifta kvinnor olika alltefter förvärvsarbetets art synes icke föreligga. Taxeringstekniska svårigheter synas icke böra kunna åberopas. I det fall, att hustrun icke redovisar egen skattepliktig inkomst, skulle henne tillkommande avdrag yrkas i mannens självdeklaration. Uppgift bör då i mannens deklaration lämnas, i vilken utsträckning hustrun deltagit i mannens förvärvsarbete. På grund av avdragets ringa storlek torde, därest hustrun över huvud taget deltar i mannens arbete, avdraget i sin helhet alltid i dylika fall tillkomma henne. Taxeringsnämndernas bedömande skulle därvid kunna inskränkas till att avgöra, huruvida hustrun över huvud taget deltagit i makarnas gemensamma verksamhet.

De sakkunniga förorda bibehållande av de ortsgrupperade avdragen med en spännvidd av 16 procent.

Skäl finnas enligt vårt förmenande till ett omedelbart avskaffande av all ortsgruppering vid beskattning. Då emellertid måhända ett dylikt avskaffande för närvarande i dess helhet icke kan ske, synes i vart fall en minskning av spännvidden i ortsavdragens storlek böra vidtagas. Ett minskande av denna spännvidd skulle med största sannolikhet innebära en icke obetydlig spärr och hämsko mot flykten från landsbygden. Vid bedömande av ortsavdragens storlek måste nämligen tagas hänsyn till de allt större krav, som i ett kultursamhälle ställas på den allmänna livsföringen, icke minst då det gäller skolvård, sjukhusvård och dylikt. Otvivelsaktigt är landsbygdens befolkning i många hänseenden häruti mycket missgynnad. En komensation för dess del av de uteblivna förmåner, som tätortsbebyggelsen giver dess invånare, måste i en eller annan form erhållas.

En sådan kompensation torde åtminstone i viss utsträckning kunna erhållas genom ett slopande av ortsavdragen eller i vart fall en minskning av spännvidden i detsamma. Då emellertid ett slopande i ortsgrupperingen vid beskattningen i dess helhet för närvarande måhända icke kan ske, vilja vi förorda att i vart fall ortsgrupp I avskaffas och sammanslås med nuvarande ortsgrupp II och att intervallen emellan de olika ortsgrupperna undan för undan upphäves.

Beträffande den statliga förmögenhetsbeskattningen föreslår de sakkunnigas majoritet endast mindre ändringar i nuvarande förmögenhetsskatteskala. Utredningen har endast föreslagit att den skattefria förmögenhetsdelen höjes från 30 000 kronor till 40 000 kronor samt mindre justeringar av förmögenhetsskatteskalan.

Den av utredningen föreslagna lindringen i förmögenhetsskattelhänseende torde vara så obetydlig, att den framtida förmögenhetsbeskattningen i vart fall för den jordbrukande befolkningen i realiteten komme att utgå med väsentligt högre belopp än som hittills varit fallet. Detta beror icke minst på att taxeringsvärdena på fastigheter, i synnerhet jordbruksfastigheter, komma att avsevärt höjas. Av hittills förefintligt material torde man kunna räkna med att taxeringsvärdena å jordbruksfastigheter komma att höjas i genomsnitt med mellan 50 och 100 procent och i många fall med en ännu högre procentsats. I och för sig borde måhända icke någon erinran göras mot en samtida höjning av förmögenhetsskatten i motsvarande mån, därest verkligen avkastningen å förmögenheten stege i samma takt som fastighetstaxeringsvärdena. Så torde emellertid med största sannolikhet icke blija följden. För den jordbrukande delen av befolkningen, där jordbruksfastigheten som sådan är ett investeringsobjekt av mycket betydande omfattning, kommer därför dess förvärvsverksamhet att indirekt belastas med en avsevärd merbeskattning i form av en höjd förmögenhetsskatt, utan att däremot svarande inkomstökning blir följden. På grund av att jordbruket i förhållande till sin omsättning är den utan jämförelse mest kapitalkrävande förvärvskälla med investerade kapitalet till övervägande del förlagt i fastigheter, kommer därigenom förmögenhetsskatten att blija än mer betungande för förvärvsverksamheten som sådan. En höjning av förmögenhetsskatten kommer i dagens läge att närmast te sig som en extra investeringsavgift. Vi vilja därför förorda en avsevärd sänkning av förmögenhetsskatten och tillstyrka, att densamma uppbygges på det sätt som reservanten i utredningen, herr Jonsson, föreslagit, nämligen att den skattefria förmögenheten bestämmes för ensamstående till 40 000 kronor och för makar till 60 000 kronor och att skatten i övrigt utgår efter följande skala:

Beskattningsbar förmögenhet kr.	%
40 000	
—100 000	5
resp. 60 000	
100 000—150 000	6
150 000—200 000	8
200 000—300 000	10
300 000—500 000	12
500 000—1 000 000	14
1 000 000—	16

Ur principiell synpunkt ha rests åtskilliga krav på kvarlåtenskapsskattens avskaffande. För den jordbrukande delen av befolkningen torde kvarlåtenskapsskatten i allmänhet ha en betydligt större svårartad verkan än för befolkningen i övrigt, mycket med hänsyn tagen till vad som ovan sagts beträffande förmögenhetsskatten att förvärvskällan jordbruksfastighet är den mest kapitalkrävande förvärvskällan. Samtidigt måste hänsyn tagas till att detta kapital till största delen är bundet i förvärvskällan och endast till ringa del kan lösgöras ur densamma. En alltför stor skattebelastning i samband med dödsfall kommer därför i många fall att medföra, att ett övertagande i slakten av förvärvskällan som sådan icke kan ske. Detta torde icke minst ur allmän social synpunkt vara högst olyckligt. Tvärtom synas enligt vårt förmenande alla åtgärder böra vidtagas för att åstadkomma ett kontinuerligt brukande av jordbruksfastighet icke minst för att bibehålla nuvarande befintlig arbetskraft inom jordbruket. Det kan icke bortses från det förhållandet att ägarens barn i stor utsträckning investera kapital i jordbruket genom att till underbetalning arbeta i detsamma, mycket med tanke på att en gång i framtiden själva få övertaga detsamma. I verkligheten kan man alltså säga, att det förhållandet föreligger, att en jordbruksfastighet vid ägarens frånfälle i realiteten äges icke blott av den avlidne utan jämväl av hans barn. Det ter sig därför oegentligt att kvarlåtenskapsskatt skall utgå på en tillgång, som faktiskt icke äges av den avlidne. Ur statsfinansiell synpunkt har kvarlåtenskapsskatten visat sig vara av föga betydelse. Ett avskaffande av densamma skulle praktiskt taget icke ha någon inverkan på det statsfinansiella läget. Vi anse därför att ett avskaffande av densamma bör ske.

På grund av vad vi sålunda anfört få vi hemställa,

att förvärvsavgift för gift kvinna skall bestämmas att vid den statliga liksom den kommunala beskattningen utgå med 300 kronor och att detta avgift även må medgivas kvinna som deltagit i makarnas gemensamma förvärvsarbete, samt att utskottet måtte utforma de grunder, som skola ligga till grund för avgiftens utgående;

Motioner i Andra kammaren, nr 135.

att ortsgrupp I bortfaller och uppgår i ortsgrupp II;
att den statliga förmögenhetsbeskattningen bestämmes
utgå i enlighet med i motionen angiven skala;
att kvarlåtenskapsskatten utgår ur skattesystemet;
samt att dessa beslut skola tillämpas vid skattens utt-
gande år 1953.

Stockholm den 22 januari 1952.

Arvid Jonsson
i Skedsbygd.

Nils Jönsson,
Rossbol.

Sven Vigelsbo.

David Boman
i Stafsund.

J. W. Pettersson
i Norregård.

E. Pettersson,
Ersbacken.

Harald Andersson
i Dunker.

K. E. Hansson,
Skediga.
